

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Ректор НУБіП України

Станіслав НІКОЛАЄНКО

2024 р.

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ**
для вступників на освітньо-наукову програму «Професійна освіта»
підготовки фахівців PhD доктор філософії
зі спеціальності 015 «Професійна освіта»

Голова комісії

Станіслав НІКОЛАЄНКО

Гарант освітньо-наукової програми

Світлана АМЕЛІНА

Київ – 2024

Теоретичні основи професійної педагогіки

Основні категорії професійної педагогіки, їх характеристика. Управління закладами освіти. Формування особистості майбутнього фахівця у закладах вищої освіти. Поняття про педагогічний процес. Структура педагогічного процесу. Навчання і виховання як підсистеми педагогічного процесу. Принципи цілісного педагогічного процесу. Етапи, закони і закономірності педагогічного процесу. Учіння як специфічний вид діяльності студентів. Процес навчання як цілісна система. Педагогічні технології в сучасній світовій і вітчизняній освіті. Сучасні інноваційні технології творчого розвитку особистості.

Зміст загальної та професійної освіти. Принципи і критерії відбору змісту освіти. Сутність стандартизації сучасної освіти. Навчальний план, навчальна програма як нормативні документи, що відображають зміст освіти. Модель діяльності фахівця і зміст професійної підготовки. Вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду в системі професійної освіти. Інноваційні процеси в розвитку професійної освіти. Класифікація основних інновацій. Сутність та основні завдання інноваційного освітнього проекту. Теорія і методика виховної роботи у професійних навчальних закладах. Методи, форми і технології виховання у професійній педагогіці.

Неперервна професійна освіта

Неперервна освіта як філософська і педагогічна категорія. Фундаментальні принципи розвитку сучасної освіти. Національна освіта як соціокультурне явище. Освіта в контексті глобалізації. Технологізація освіти як історична неперервність. Організаційно-педагогічні засади ступеневої освіти в Україні. Тенденції розвитку неперервної освіти в Україні. Неperервна освіта як світова тенденція. Світові тенденції в організації неперервної освіти.

Ступенева освіта та шляхи її впровадження в практику. Система освіти України. Вища освіта. Післядипломна освіта. Дистанційна освіта. Самоосвіта. Освіта дорослих. Андрагогіка як наука про освіту дорослих. Професійне навчання на виробництві.

Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір. Акмеологія професійної освіти в контексті методології сучасної науки.

Основні принципи навчання, їх класифікація та характеристика. Закономірності навчання. Загальні методи навчання. Класифікація методів навчання. Критерії вибору методів навчання студентів. Підходи до класифікації методів і засобів навчання. Критерії вибору методів навчання студентів. Методи контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Суть і основні форми контролю у закладах вищої освіти. Оцінювання знань, умінь і навичок учнів (студентів). Моніторинг якості знань, умінь і навичок студентів. Індивідуальна робота з учнями. Форми та методи активізації індивідуальної роботи.

Методика професійної освіти

Дидактичні особливості викладання навчальних дисциплін. Категорії дидактики. Провідні дидактичні принципи. Загальні і спеціальні методи навчання. Класифікація методів навчання. Основні форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Зміст діяльності викладача в навчальному процесі. Психолого-педагогічні вимоги до лекції в сучасній системі професійної освіти. Організація роботи студентів на інтерактивній лекції. Мета та функції практичних занять. Форми семінарських занять, методичні вимоги до їх підготовки та проведення. Лабораторне заняття, його мета і особливості побудови, підготовка, методика проведення. Інноваційні підходи до підготовки та проведення навчальних занять у системі професійної освіти. Особливості використання мультимедійних засобів під час вивчення навчальних дисциплін. Самостійна робота студентів в системі професійної освіти. Методичні прийоми активізації самостійної роботи. Організація і контроль самостійної діяльності студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання. Навчальна і виробнича практика студентів в системі професійної підготовки. Науково-дослідна робота студентів, принципи і форми її організації. Інтеграція навчальної і наукової діяльності. Базовий і

варіативний компоненти у змісті освіти. Шляхи і засоби усунення, дублювання навчального матеріалу. Новітні інформаційні технології в навчанні. Методи та прийоми диференційованого вивчення навчальних дисциплін. Організація навчальної діяльності студентів з використанням методів проблемного навчання. Організація самостійної роботи студентів. Оцінка якості проведення навчальних занять. Планування діяльності викладача та студентів на лекційних і практичних заняттях. Проблеми формування мотивації учіння студентів.

Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти

Форми організації освітнього процесу. Нормативно-правове регулювання організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Організація навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Форми організації навчання, їх характеристика. Аудиторні та позааудиторні форми навчання. Інтенсифікація й активізація навчального процесу. Вибір оптимального поєднання методів навчання. Диференційоване навчання. Проектна форма навчання. Особливості використання інтерактивних форм і методів навчання та їх різновиди. Умови впровадження освітніх інновацій у освітній процес. Характеристика навчальних планів, програм, посібників і підручників.

Управління закладами професійної освіти

Поняття управління освітніми системами в педагогічній науці та менеджменті освіти. Принципи управління освітніми системами. Управління закладом професійної освіти: призначення, мета, процес, система, механізм. Управлінська культура керівника закладу, її основні компоненти. Управління якістю професійної освіти. Стан, основні принципи і підходи до підвищення якості підготовки фахівців.

Порівняльна професійна педагогіка

Діяльність провідних міжнародних організацій у сфері освіти. Загальна характеристика суперечностей і перспектив розвитку систем професійної освіти у сучасному світі. Загальні тенденції реформування сучасних систем

професійної освіти. Пошуки ефективних форм навчання в зарубіжній вищій школі.

Організація педагогічного дослідження та обробка його результатів

Фундаментальні, прикладні, порівняльні дослідження. Педагогічний експеримент і його основні етапи. Композиція дисертаційної роботи. Методи педагогічних досліджень. Об'єкт і предмет, мета та завдання дослідження. Теоретична та методологічна основи наукової роботи. Вивчення літератури і відбір фактичного матеріалу. Теоретичний аналіз і синтез як методи педагогічних досліджень. Співбесіда й анкетування як методи педагогічних досліджень. Методи тестування в педагогічних дослідженнях. Основні етапи експериментальної роботи з перевірки навчальних планів і програм. Констатувальний та формувальний етапи експерименту. Вибірковий метод у педагогічних дослідженнях. Методи оброблення наукового матеріалу. Лінійний коефіцієнт кореляції Спірмена. Середня похибка середньої вибіркової величини. Вибірковий метод у педагогічних дослідженнях. Математично-статистичні методи оброблення експертних оцінок.

Рекомендована література

1. Закон України «Про Вищу освіту» / Сайт Верховної Ради в Україні [Електроний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Доброскок І.І. Педагогіка професійної освіти: навч. посіб. К: Педагогічна думка, 2016. 120 с.
3. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник / упорядник Л.М. Прокопів. Івано–Франківськ, 2020. 172 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. / О.В.Галян. Луцьк: Вежа-Друк, 2021.
5. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін.; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.

6. Моделювання професійної підготовки фахівців в умовах євроінтеграційних процесів. Монографія. За ред. С. С. Вітвицької. Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2019. 304 с.

7. Мультимедійні технології та засоби навчання: навчальний посібник / А. М. Гуржій, Р. С. Гуревич, Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський; за ред. академіка НАПН України Гуржія А. М. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2017. 556 с.

8. Ніколаєнко С.М. Інноваційний розвиток професійно-технічної освіти в Україні. К.: Книга, 2007. 232 с.

9. Основи педагогічної майстерності: навч.-метод. посібник / упоряд. Наталія Мачинська, Анна Федорович, Наталія Яремчук. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.

10. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.

11. Пехота О.М. Особистісно-орієнтована освіта і технології [електронний ресурс]: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2000/7-1-4.pdf>

12. Романовська Л. І., Подкоритова Л. О. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 452 с.

13. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.

14. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навч. посіб. для магістрантів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / [авт.-укл.: Т.О.Дороніна]. Кривий Ріг: КДПУ, 2018. 250 с.